

Περίγραμμα Σεμιναρίου.

«ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. ΜΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑ»

Στις σύγχρονες ευρωπαϊκές οικονομίες της κρίσης, διατυπώνεται η ανάγκη για στενότερη συνεργασία μεταξύ του κόσμου της εκπαίδευσης και της εργασίας με στόχο να μειωθεί η αναντιστοιχία προσόντων που παρατηρείται ανάμεσα σε όσα διδάσκονται οι εργαζόμενοι στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης και στις πραγματικές ανάγκες της σύγχρονης αγοράς εργασίας. Οι εργοδότες συχνά επισημαίνουν ότι οι εργαζόμενοι, παρά το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης που έχουν, παρουσιάζουν έλλειψη σε μια σειρά από δεξιότητες και προσόντα που είναι απαραίτητα στον εργασιακό χώρο.

Οι μελέτες σε ευρωπαϊκό επίπεδο έρχονται να επιβεβαιώσουν αυτή τη διαπίστωση. Σύμφωνα με έρευνα του CEDEFOP στο εγγύς μέλλον η Ευρώπη κινδυνεύει να αντιμετωπίσει ένα μείζον πρόβλημα όσον αφορά τις δεξιότητες που θα οδηγήσει σε ραγδαία αύξηση των ήδη μεγάλων ποσοστών ανεργίας. Τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι περισσότερες από 20 εκατομμύρια νέες θέσεις απασχόλησης αναμένεται ότι θα δημιουργηθούν μεταξύ 2006 και 2020 και 85 εκατομμύρια θέσεις απασχόλησης θα ανοίξουν για να αντικατασταθούν τα άτομα που συνταξιοδοτούνται ή εγκαταλείπουν την αγορά εργασίας για άλλους λόγους. Όμως, παρά το γεγονός ότι προβλέπονται περισσότερες θέσεις και δυνατότητες απασχόλησης, ο ενεργός πληθυσμός θα μειωθεί κατά έξι περίπου εκατομμύρια εκτοξεύοντας τα ποσοστά ανεργίας στα ύψη.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εστιάζει το ενδιαφέρον της στην ανεύρεση λύσεων και καινοτόμων πρακτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα μειώνουν την αναντιστοιχία των δεξιοτήτων και θα δημιουργήσουν μια ανταγωνιστική και ευέλικτη εργατική δύναμη ικανή να προσαρμόζεται στις συνεχείς αλλαγές που παρουσιάζονται στο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον.

Από το 2002, οι ευρωπαϊκές χώρες και οι κοινωνικοί εταίροι συνεργάζονται μέσω της διαδικασίας της Κοπεγχάγης (Copenhagen Process) για μια αποτελεσματική οργάνωση του συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ). Σε συνέχεια αυτής της προσπάθειας, το 2010, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή με το ανακοινωθέν της Bruges (Bruges Communiqué) έβαλε σε εφαρμογή ένα σχέδιο δράσης για μια σύγχρονη και ελκυστική ΕΕΚ που ολοκληρώθηκε το 2014. Μετά την επανεξέταση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής του, η ΕΕ έθεσε πέντε βασικές προτεραιότητες για την περαιτέρω βελτίωση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για την περίοδο 2015-2020 με σημαντικότερη προτεραιότητα να αναδεικνύεται η προώθηση της εκπαιδευτικής μεθόδου εκμάθησης στο χώρο εργασίας (Work Based Learning/ WBL).

Η εκμάθηση στο χώρο εργασίας WBL αντιμετωπίζεται ως η εκπαιδευτική μέθοδος που δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευομένους, που μπορεί να είναι απόφοιτοι όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, να αποκτήσουν προσόντα και δεξιότητες που δεν μπορεί να καλύψει το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα μεταφέροντας την εκπαίδευση και «έξω από τα τυπικά όρια της τάξης, στο χώρο της αγοράς».

Ειδικότερα, η συνεισφορά της εκμάθησης στο χώρο εργασίας μέσω του θεσμού της μαθητείας κατέχει σημαντική θέση στην ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και στην καταπολέμηση της ανεργίας. Η «μαθητεία» ή αλλιώς, σύμφωνα με το γερμανικό πρότυπο, το δυϊκό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης αναδείχθηκε τα τελευταία χρόνια και στην Ελλάδα, κεντρικό θέμα συζήτησης στις πολιτικές για την εκπαίδευση και την εργασία. Σε μια περίοδο που η ανεργία, ειδικότερα των νέων, καταγράφει ιστορικά υψηλά ποσοστά, η μαθητεία ως μοντέλο μετάβασης από το σχολείο στην εργασία, επανέρχεται δυναμικά ως μία «λύση» στην αντιμετώπιση της νεανικής ανεργίας. Μέσα από την πρακτική της μαθητείας έρχεται να καλυφτεί το κενό και να γίνει πιο ομαλή η μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία, παρέχοντας στον εκπαιδευόμενο μια σειρά από δεξιότητες και τεχνικά προσόντα που ολοκληρώνουν το επαγγελματικό προφίλ του.

Η μάθηση στο χώρο εργασίας (Work Based Learning) και η μαθητεία αποτελούν βασικό τμήμα της Διά Βίου Μάθησης στις περισσότερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με στόχο την προώθηση της εφαρμογής της στα κράτη –μέλη η ΕΕ δημιούργησε το Θεματικό Δίκτυο "Work Based Learning" (NetWBL). Στο δίκτυο συμμετέχει η Ελληνική ΕΜ/ΙΚΥ μαζί με συνολικά 29 Εθνικές Μονάδες του LLP και Erasmus+ και συντονιστή τη γερμανική ΕΜ. Ένας από τους κεντρικούς στόχους του δικτύου είναι να φέρει σε επαφή παράγοντες από όλους τους τομείς της ΕΕΚ και της Ανώτατης Εκπαίδευσης σε όλη την Ευρώπη, όπως για παράδειγμα κοινωνικούς εταίρους, παρόχους ΕΕΚ, υπεύθυνους για την δημιουργία εθνικών πολιτικών σε θέματα μαθητείας και κατάρτισης, εκπροσώπους της νεολαίας και στελέχη της αγοράς εργασίας για την προώθηση την εκμάθησης στο χώρο εργασίας σε όλα τα κράτη-μέλη.

Ακολουθώντας τον παραπάνω στόχο, σκοπός του θεματικού συνεδρίου είναι να παρουσιαστεί η δράση του θεματικού δικτύου "Work Based Learning" (NetWBL) στην εκπαιδευτική κοινότητα της Ελλάδας, να καταγραφεί η πρακτική της εκμάθησης στο χώρο εργασίας σε όλες τις μορφές που αποκτά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενώ ταυτόχρονα φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα φόρουμ συνάντησης ανάμεσα σε κοινωνικούς εταίρους, εκπαιδευτικούς φορείς, και εκπροσώπους της αγοράς εργασίας για την ανταλλαγή απόψεων και την αναζήτηση βέλτιστων πρακτικών.

Ειδικότερα, οι κεντρικοί στόχοι του συνεδρίου είναι:

- Παρουσίαση των χαρακτηριστικών της εκπαιδευτικής μεθόδου της εκμάθησης στο χώρο εργασίας και των μορφών με τις οποίες εφαρμόζεται στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.
- Παρουσίαση μελετών περίπτωσης εφαρμογής της πρακτικής σε κλάδους της ελληνικής οικονομίας
- Σύνδεση της εκμάθησης στο χώρο εργασίας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Ανάδειξη των πολλαπλασιαστικών ωφελειών που θα προκύψουν από την εφαρμογή της εκμάθησης στο χώρο εργασίας στην Ελλάδα. Εμπόδια και προκλήσεις στην εφαρμοστική διαδικασία.
- Παρουσίαση των δράσεων του δικτύου NetWBL και του κεντρικού παραδοτέου που δημιουργήθηκε, της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων "Work Based Learning TOOLKIT"
- Ενημέρωση γύρω από το θεσμό της μαθητείας και την εφαρμογή του στο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

- Χαρτογράφηση των διαφορετικών συστημάτων μαθητείας στην Ευρώπη με έμφαση στην παρουσίαση του γερμανικού μοντέλου της μαθητείας (δυσικό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης)
- Παραδείγματα σχεδίων Erasmus+ KA1/KA2 που αναπτύσσουν την εκπαιδευτική μέθοδο WBL

Στο πλαίσιο του συνεδρίου, θα δοθεί απάντηση στην εξής δέσμη ερωτημάτων:

- Γιατί είναι σημαντική η προώθηση της εκμάθησης στο χώρο εργασίας για τη μείωση της ανεργίας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της εργατικής δύναμης της χώρας
- Ποιος ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων (εκπροσώπων εργοδοτών και εργαζομένων) στην διαμόρφωση και στην εφαρμογή του θεσμού της μαθητείας στην Ελλάδα
- Πώς συνδέεται η εκμάθηση στο χώρο εργασίας με τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά εργαλεία στη βάση της δημιουργίας ενός ελκυστικού και αποτελεσματικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Με ποιο τρόπο εφαρμόζεται η εκμάθηση το χώρο εργασίας στο πλαίσιο της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και ποιοι οι στόχοι για το μέλλον.
- Ποιες οι νεότερες εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή του θεσμού της μαθητείας στην Ελλάδα.

Στο συνέδριο αναμένεται να συμμετάσχουν φορείς Erasmus+ που υλοποιούν σχέδια που υιοθετούν πρακτικές WBL, φορείς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, δημόσιοι οργανισμοί, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, επιχειρήσεις, εκπρόσωποι εργαζομένων και εργοδοτών και όσοι εμπλέκονται ποικιλοτρόπως με τη συγκεκριμένη θεματική.

Βιβλιογραφία:

- *Προσοχή στο κενό: το επαπειλούμενο έλλειμμα της Ευρώπης σε δεξιότητες. Η πρόγνωση για τις μελλοντικές δεξιότητες στην Ευρώπη εστιάζει στο 2020*, Cedefop ενημερωτικό σημείωμα, Σεπτέμβριος 2008
- *PANORAMA Skill needs in Europe Focus on 2020*, Cedefop Panorama series; 160 Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008
- *From education to working life. The labour market outcomes of vocational education and training*. Cedefop, Luxembourg Publications Office of the European Union, 2012
- *Good for Youth, Good for Business. European Alliance for Apprenticeships*, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2015
- *ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ. Διερεύνηση της σύνδεσης της επαγγελματικής κατάρτισης με την απασχόληση*, ΚΑΝΕΠ ΓΣΕΕ, Συγγραφική ομάδα: Γούλας, Χ. Ζάγκος, Χ. Κατσής, Α. Κόκκινος, Γ. Κορδάτος, Π. Μπουκουβάλας, Κ. Παληός, Ζ. Πανδής, Π. Φωτόπουλος, Ν. Επιμέλεια Νίκος Φωτόπουλος, Αθήνα 2013
- *Δυσικό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης: Η γερμανική «αφήγηση» για τη σύνδεση εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας*, Δρ. Παϊδούση Χρύσα, Διευθύντρια Επαγγελματικής Κατάρτισης, ΕΙΕΑΔ 2014
- Ιστοχώροι: <http://ec.europa.eu/social/publications>